

Zagreb, 5. veljače 2018.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Trg svetog Marka 4
10000 Zagreb

Posl.br: _____

Predlagatelji:

1. **ADRIA GROUP HOLDING B.V.**, Prins Bernhardplein 200, 1097JB Amsterdam, Nizozemska, upisano u Trgovački registar Gospodarske komore Nizozemske pod br. 60559578, OIB: 30622891083
2. **ADRIA GROUP B.V.**, Prins Bernhardplein 200, 1097JB Amsterdam, Nizozemska, upisano u Trgovački registar Gospodarske komore Nizozemske pod br. 60554584, OIB: 02164257356
3. **IVICA TODORIĆ** iz Zagreba, Himper 5, OIB: 05859927944

koje zastupaju:

Tomislav Orešovec, odvjetnik u Ilić, Orešovec & Partneri, odvjetničko društvo d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Smičiklasova 18, i Jadranka Sloković, odvjetnica u Zagrebu, Opatička 4

DOPUNA PRIJEDLOGA

ZA POKRETANJE POSTUPKA ZA OCJENU SUGLASNOSTI

ZAKONA O POSTUPKU IZVANREDNE UPRAVE U TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA

OD SISTEMSKOG ZNAČAJA ZA REPUBLIKU HRVATSKU S USTAVOM REPUBLIKE HRVATSKE

i

ZAMOLBA
ZA ŽURNIM POSTUPANJEM

3X

- I. Prije svega, predlagatelji ovim putem izvješćuju Ustavni sud Republike Hrvatske da su u ovom ustavnosudskom postupku pored postojećeg punomoćnika opunomoćili i Tomislava Orešovca, odvjetnika u Ilić, Orešovec & Partneri, odvjetničkom društvu d.o.o., Zagreb, Smičiklasova 18, kao i Jadranku Sloković, odvjetnicu u Zagrebu, Opatička 4, za zastupanje u ovoj pravnoj stvari.

II. DOPUNA PRIJEDLOGA

II.1. Prije uvoda

Od dana stupanja na snagu Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku (Narodne novine br. 32/17, u dalnjem tekstu: **Zakon**) proteklo je već deset mjeseci. U navedenom razdoblju gotovo svakodnevno smo svjedoci nebrojenih nedostataka Zakona, kao i kritika rješenja sadržanih u istom danu od eminentnih pravnih stručnjaka. Nedostatci Zakona primarno se očituju u nedostatku ikakve sudske kontrole nad radom izvanrednog povjerenika, neprimjerene zastupljenosti vjerovnika u odlučivanju o bitnim činjenicama, oduzimanju svih prava dioničarima i manjinskim dioničarima povezanih društava, nedostatku propisanih kriterija za postupanje izvanrednog povjerenika, itd.

Nužnost donošenja Zakona u javnosti je elaborirana time da rješenja sadržana u Stečajnom zakonu (Narodne novine br. 71/15, u dalnjem tekstu: **Stečajni zakon**, važeći u vrijeme donošenja Zakona) nisu primjerena, odnosno da predstečajni i stečajni postupak predstavljaju prespore postupke kojima se ne bi adekvatno uspjelo sačuvati poslovanje društva Agrokor d.d., kao i da stečajni upravitelji nisu dovoljno stručni za vođenje ovakvog postupka.

S druge strane, sada, deset mjeseci nakon stupanja Zakona na snagu, razvidno je da je rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama doneseno tek dana 15. siječnja 2018., tj. 9 (devet) mjeseci nakon otvaranja postupka izvanredne uprave, da tijela koja su trebala biti samo privremena (privremeno vjerovničko vijeće) postaju trajna rješenja (navедено se već prezentira u javnosti), odnosno, da vjerovničko vijeće, očigledno, neće biti izabrano do kraja postupka. Također, razvidno je i da Zakon omogućava izvanrednom povjereniku poduzimanje radnji koje se u najmanju ruku mogu okarakterizirati kao «sukob interesa» (sklapanje Ugovora o najstarijem kreditu od 1,06 milijardi, angažiranje društva Texo management d.o.o. kao podizvođača savjetniku za restrukturiranje), kao i da nitko ne zna sudbinu dioničara u povezanim društvima, te niz drugih nedostataka. Ukratko, Zakon se u praksi pokazao kao krajnje loše rješenje.

Nažalost, tomu je tako zato što prilikom pisanja Zakona nisu poštivane Ustavom predviđene procedure (još uvijek ne znamo tko je pisao Zakon, odnosno, postoje sumnje da je u njegovoj izradi sudjelovao i sam izvanredni povjerenik), niti su poštivana Ustavom zajamčena prava. Zakon koji je protivan Ustavu ne može biti «dobar», niti u praksi davati dobra rješenja. Najbolji dokaz tome je upravo proteklo razdoblje od stupanja Zakona na snagu. Produkt navedenog razdoblja je i ova Dopuna prijedloga, a u kojoj su sadržani eklatantni primjeri kršenja Ustavom zajamčenih prava.

Nažalost, svakim danom provedbe Zakona nanosi se neizmjerna šteta, kako društvu Agrokor d.d., tako i njegovim vjerovnicima, dioničarima, dioničarima povezanih društava. Ukoliko izostane žurna reakcija Ustavnog suda, kako u vidu donošenja odluke po podnesenom Prijedlogu za ocjenu suglasnosti, tako i po Prijedlogu za privremenu obustavu izvršenja svih pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na osnovi Zakona, šteta će, nažalost, biti ireparabilna.

II.2. Uvod

Predlagatelji su dana 1. prosinca 2017. godine podnijeli Ustavnom суду Republike Hrvatske Prijedlog za ocjenu suglasnosti Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku s Ustavom Republike Hrvatske i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u dalnjem tekstu: **Prijedlog**), u obrazloženju kojeg Prijedloga decidirano obrazlažu nesuglasje Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku (Narodne novine br. 32/17, u dalnjem tekstu: **Zakon**) s odredbama Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine br. 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14, u dalnjem tekstu: **Ustav**), i to:

- (i) Članka 3. Ustava: **jednakost, nepovredivost vlasništva i vladavina prava;**
- (ii) Članka 14. Ustava: **jednakost pred zakonom;**
- (iii) Članka 29. stavak 1. Ustava: **pravično suđenje;**
- (iv) Članka 48. stavak 1. Ustava: **pravo vlasništva;**
- (v) Članka 49. Ustava: **poduzetnička i tržišna sloboda;**
- (vi) Članka 16. Ustava: i
- (vii) Članka 50. Ustava

Pored opisanih nesuglasja Predlagatelji ovom Dopunom prijedloga za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti (u dalnjem tekstu: **Dopuna prijedloga**), dodatno elaboriraju razloge opisane u Prijedlogu, iznose nove razloge vezano uz povrede i nesuglasja gore navedenih odredbi Ustava, kao i ističu da je pored gore navedenih odredaba Zakon nesuglasan i s odredbom Ustava:

- (viii) Članak 18. Ustava: **pravo na žalbu**

«Jamči se pravo na žalbu protiv pojedinačnih pravnih akata donesenih u postupku prvog stupnja pred sudom ili drugim ovlaštenim tijelom.»

III. OBRAZLOŽENJE NAVEDENIH POVREDA USTAVNIH PRAVA

Postupak izvanredne uprave (u dalnjem tekstu: **Postupak**) prema odredbama Zakona predstavlja mjeru kojom zakonodavac želi zaštititi održivost poslovanja trgovačkih društava od sistemskog značaja za RH, koja svojim poslovanjem samostalno, ili zajedno sa svojim ovisnim ili povezanim društvima, utječu na ukupnu gospodarsku, socijalnu i finansijsku stabilnost u Republici Hrvatskoj, tj. da se provede brz i učinkovit postupak preventivnog restrukturiranja takvih društava radi osiguravanja likvidnosti, održivosti i stabilnosti poslovanja. Međutim, navedeni postupak, u svrhu sprječavanja povrede ustavnih prava, bi morao biti proveden na način da se navedeno društvo (u dalnjem tekstu: **Dužnik**) restrukturira pod izričitom sudskom kontrolom, i to na način da se omogući ravnomjerno namirenje svih vjerovnika, uz pravo na adekvatno sudjelovanje u Postupku, te zaštiti pravo vlasništva drugih osoba na koje Postupak utječe.

Nažalost, Zakon navedeno ne omogućava, te gotovo u svakom svom dijelu krši Ustavom zajamčena prava, primarno u dijelu koji se odnosi na vladavinu prava i pravo na pošteno suđenje, te u dijelu koji jamči pravo vlasništva i njegovu nepovredivost.

III.1. Pravo na pravično suđenje

III.1.1. Postupak izvanredne uprave ne može se smatrati sudskim postupkom

Postupak izvanredne uprave predstavlja postupak koji grubo zadire u prava i obveze Dužnika, njegovih dioničara i vjerovnika, a što podrazumijeva da isti mora biti proveden na način da, cit: «*zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odlučuje o pravima i obvezama...»¹.* Kako bi navedeno pravo na pošteno suđenje bilo konzumirano potrebno je da Postupak predstavlja «sudski postupak», tj. postupak koji se vodi pred sudom u kojem sve odluke kojima se utječe na navedena prava i obveze donosi sud.

Dakle, u postupku izvanredne uprave sud bi morao predstavljati tijelo koje jamči zaštitu prava na jednakost pred zakonom (čl. 14. Ustava) i prava na pravično suđenje (čl. 29. st. 1. Ustava), kao i ostalih prava zajamčenih Ustavom. Nažalost, Zakon u potpunosti marginalizira ulogu suda u Postupku izvanredne uprave koji nema ovlast donijeti nikakvu odluku kojom bi se stvarno utjecalo na tijek i učinke Postupka, već donosi isključivo odluke na prijedlog Vlade RH i izvanrednog povjerenika, kojima se krajnje mehanički i automatski potvrđuju navedeni prijedlozi, bez ikakvog utjecaja na navedene prijedloge ili mogućnost odbijanja donošenja odluke po navedenom prijedlogu.

Primjerice, sud u Postupku (i) nema utjecaja na izbor i imenovanje izvanrednog povjerenika; (ii) nema utjecaja na izbor i imenovanje članova vjerovničkog vijeća; (iii) nema utjecaja na dovođenje odluka izvanrednog povjerenika; (iv) ne može ukinuti odluku izvanrednog povjerenika; (v) ne odobrava isplate vjerovnicima; (vi) ne određuje nagradu izvanrednom povjereniku i sl. U konačnici, potpuni nedostatak sudske kontrole nad Postupkom razvidan je iz činjenice što Zakon ne predviđa mogućnost žalbe na rješenje kojom se potvrđuje nagodba – kao krajnji akt (sporazum) kojim se uređuju prava svih vjerovnika Dužnika i kojim se određuje ustrojstvo Dužnika nakon sklapanja nagodbe.² Kako navedene ovlasti suda, koje ovdje nedostaju, upravo određuju bit samog postupka na način da bi se isti mogao nazivati sudskim postupkom, pogotovo kada se uzme u obzir nedostatak prava vjerovnika na (su)odlučivanje, razvidno je da Zakon ne pruža adekvatnu sudsку zaštitu osobama na čija prava Postupak utječe, odnosno, da u Zakonu nije adekvatno utjelovljeno pravo na pravično suđenje.

S druge strane, Vlada RH (i Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, u dalnjem tekstu: **Ministarstvo**), samostalno, bez ikakvog odobrenja suda: (i) određuje osobu izvanrednog povjerenika; (ii) određuje zamjenike izvanrednom povjereniku; (iii) daje prethodno odobrenje izvanrednom povjereniku za izbor savjetnika za restrukturiranje; (iv) imenuje članove savjetodavnog tijela koje Ministarstvu daje mišljenje o odlukama i radnjama izvanrednog povjerenika; (v) određuje nagradu izvanrednom povjereniku; (vi) određuje nagradu zamjenicima izvanrednog povjerenika; (vii) određuje nagradu članovima

¹ Čl. 29. st. 1. Ustava

² Povreda Ustavom zajamčenog prava na žalbu obrađena je u poglavljiju III.4. Dopune

savjetodavnog tijela; (viii) daje suglasnost izvanrednom povjereniku na odluku o okončanju postupka izvanredne uprave i prijedlog za otvaranjem stečajnog postupka. Pored navedenog, izvanredni povjerenik mjeseca izvješća pored tijelima postupka podnosi i Ministarstvu.

Sve stvarne ovlasti nad tijekom Postupka u rukama su izvanrednog povjerenika. Izvanrednog povjerenika, samo nominalno, imenuje sud na prijedlog Vlade RH, ali bez ikakve mogućnosti da odbije predmetno imenovanje ili utječe na prijedlog (formalno potvrđivanje izbora Vlade RH). Izvanredni povjerenik samostalno vodi poslovanje dužnika i poduzima sve radnje u postupku koje su mu povjerene, te otvaranjem postupka izvanredne uprave prava i obveze svih tijela dužnika (uprava, nadzorni odbor i glavna skupština) prelaze na izvanrednog povjerenika. Izvanredni povjerenik, osim što vodi poslovanje dužnika, uz suglasnost vjerovničkog vijeća (a koju suglasnost mu može dati i privremeno vjerovničko vijeće čije članove sam bira) može: bez nadzora suda prema vlastitom izboru vršiti vjerovnicima plaćanja njihovih tražbina nastalih prije otvaranja postupka, čime mu se otvara mogućnost nejednakog namirenja vjerovnika iste skupite; bez nadzora suda preuzeti novo zaduženje s prednosti namirenja itd.

Dakle, prava i ovlasti izvanrednog povjerenika u postupku izvanredne uprave u praksi su znatno su šira u odnosu na prava i ovlasti stečajnog upravitelja i povjerenika u predstečajnom postupku. Navedena rješenja iz Zakona mogla su se opravdati kao svrshodna ukoliko bi nad tim ovlastima izvanrednog povjerenika postojao adekvatni nadzor, međutim, tome nije tako jer je Zakon oduzeo vjerovnicima i sru sve mehanizme kontrole rada izvanrednog povjerenika. Ovlasti koje Zakon daje izvanrednom povjereniku, a temeljem kojih isti može grubo zadirati u prava vjerovnika, dioničara i imovinu dužnika (nova zaduženja, selektivno plaćanje i sl.), bez adekvatnog nadzora od strane suda i/ili vjerovnika ne mogu imati temelj u Ustavu i načelima propisa koji uređuju insolvensijski postupak.

Nadalje, u Postupku ne postoji niti skupština vjerovnika, kao najviše vjerovničko tijelo u čijem radu sudjeluju svi vjerovnici na način da mogu predlagati odluke o tijeku i vođenju postupka, raspravljati o predloženim odlukama i glasati za iste (počevši od smjene izvanrednog povjerenika pa nadalje). Vjerovnici u postupku izvanredne uprave mogu ostvarivati svoja prava jedino i isključivo putem vjerovničkog vijeća, a koje ne predstavlja adekvatan pandan skupštini vjerovnika u Stečajnom postupku i ostvarenju prava svih vjerovnika. Primarno, u potpunosti je nestvarno da bi ukupno najviše 9 (devet) predstavnika – članova vjerovničkog vijeća moglo odražavati pravu volju svih vjerovnika u postupku izvanredne uprave, tj. radi se očigledno o uskom tijelu u kojem vjerovnici nisu niti ne mogu biti dostatno zastupljeni s obzirom na svoju brojnost.

Također, bitno je naglasiti da navedeni članovi predstavljaju, u biti, predstavnika određene skupine vjerovnika, dok određivanje vrste skupina i razvrstavanje vjerovnika u te skupine, prema različitosti njihovog pravnog položaja, vrši izvanredni povjerenik bez ikakvih jasnih kriterija navedenih u Zakonu. Dakle, već samim određivanjem broja i vrsta skupina vjerovnika izvanredni povjerenik ima mogućnost utjecaja na sastav vjerovničkog vijeća. Nadalje, nakon što izvanredni povjerenik razvrsta vjerovnike u skupine prema «različitosti njihovog pravnog položaja»³ (jedini zakonom postavljeni kriterij), Zakon nema odredbi o načinu izbora članova tog vijeća po pojedinoj skupini (da li se izbor vrši na svojevrsnoj skupštini, ročištu, pisanim

³ Čl. 18. st. 2. Zakona

putem...), već Zakon propisuje jedino da su izabrani članovi (dakle oni koje je ta skupina nekako izabrala) dužni obavijestiti izvanrednog povjerenika o svom izboru i dostaviti mu punomoći potpisane od strane obične većine svih vjerovnika iste skupine.⁴ isto tako, postavlja se i pitanje da li navedena «*obična većina svih vjerovnika iste skupine*» predstavlja običnu većinu broja vjerovnika (tj. «broj ruku») ili zbroja njihovih tražbina (naime, zakon u dijelu koji se odnosi na glasanje o nagodbi govori o zbroju tražbina, dok u ovom dijelu zakon navodi samo «*običnu većinu svih vjerovnika*»).

Ali Zakon kod izbora članova vjerovničkog vijeća ne staje niti na ovim nejasnoćama, već dalnjim odredbama razrađuje koja prava ima izvanredni povjerenik ukoliko pojedina skupina vjerovnika ne izabere svog člana u vjerovničkom vijeću. Temeljem odredbe čl. 30. st. 8. Zakona, ukoliko pojedina skupina vjerovnika ne imenuje člana vjerovničkog vijeća u roku od 90 dana od dana objave poziva izvanrednog povjerenika, tada tog člana imenuje sud na prijedlog izvanrednog povjerenika (ponovno samo tehnički, bez ikakve mogućnosti odbijanja imenovanja ili utjecaja na prijedlog izvanrednog povjerenika). Također, bitno je naglasiti da sve do trenutka osnivanja vjerovničkog vijeća, sva prava i ovlasti vjerovničkog vijeća u Postupku ima tzv. «privremeno vjerovničko vijeće», čije članove određuje sam izvanredni povjerenik.

Po pitanju ovlasti vjerovničkog vijeća, isto sudjeluje u ime vjerovnika u sastavljanju i pripremi nagodbe te daje suglasnost izvanrednom povjereniku na konačni tekst nagodbe, daje izvanrednom povjereniku prethodnu suglasnost za preuzimanje novog zaduženja u ime i za račun dužnika, te daje izvanrednom povjereniku suglasnost za plaćanje dospjelih tražbina koje su nastale prije donošenja rješenja o otvaranju postupka. Navedene ovlasti bi bile u skladu s načelom zaštite prava vjerovnika u insolvensijskom postupku kada bi članovi vjerovničkog vijeća uistinu bili birani na demokratičan način od strane vjerovnika, i kada navedena prava i ovlasti, u praksi, ne bi izvršavalo privremeno vjerovničko vijeće čije članove bira sam izvanredni povjerenik.

Dakle, kroz sve navedeno u potpunosti je razvidno da Postupak predstavlja postupak u kojem je uloga suda u potpunosti marginalizirana, te sud nije ovlašten donositi nikakve suštinske odluke već isključivo predstavlja «potvrđni mehanizam» za djelovanje izvanrednog povjerenika. Također, razvidno je da su sva prava na (su)odlučivanje oduzeta i vjerovnicima, dok su, s druge strane, izvanrednom povjereniku dane ovlasti kojima može samovoljno remetiti pravo vjerovnika na srazmjerne namirenje (načelo pariteta).

Takov postupak niti na koji način ne može se nazivati «sudskim postupkom», sve iz razloga što nije udovoljeno niti minimumu kriterija prema kojima bi bilo razvidno da je: (a) zainteresiranim stranama onemogućeno bilo kakvo raspravljanje (kao što vjerovnicima omogućava skupština vjerovnika u stečajnom postupku); (b) sudu onemogućeno da donosi suštinske odluke o tijeku postupka; (c) sudu omogućena bilo kakva kontrola nad postupanjem drugih tijela u postupku.

Na navedeni način nipošto se ne može smatrati da Postupak predstavlja postupak kojim je zadovoljeno pravo na pravično suđenje iz čl. 29. st. 1. Ustava, odnosno, oduzimanjem svih ovlasti sudu i davanjem nekontroliranih ovlasti izvanrednom povjereniku, a koji svojim

⁴ Čl. 30. st. 4. Zakona

postupanjem odlučuje i utječe na prava i obveze dužnika, njegovih dioničara i vjerovnika, povrijeđeno je pravo na pravično suđenje.

III.1.2. Zabrana pokretanja i vođenja postupaka protiv Dužnika

Odredbom čl. 41. st. 1. Zakona propisano je da od dana otvaranja postupka izvanredne uprave do njegova završetka nije dopušteno pokretanje parničnih, ovršnih i postupaka osiguranja (u naslovu iznad članka se navode i upravni postupci) kao niti postupaka izvansudske naplate, protiv dužnika i njegovih ovisnih i povezanih društava, osim postupaka koji se odnose na sporove iz radnih odnosa, dok je stavkom 2. istog članka dodano da se navedeni postupci koji su u tijeku prekidaju danom otvaranja postupka izvanredne uprave. Dakle, Zakon za vrijeme trajanja Postupka, a koji može trajati ukupno 15 mjeseci⁵, u potpunosti i izrijekom zabranjuje pokretanje i vođenje svih postupaka protiv dužnika, osim sporova iz radnih odnosa.

Predmetna odredba Zakona u potpunosti je neprimjerena, te ograničava pravo vjerovnika i drugih osoba koje imaju ili mogu imati bilo kakvu tražbinu prema Dužniku (čak neimovinsku tražbinu) u ostvarivanju njihovog prava na ostvarenje te tražbine u predugačkom vremenskom razdoblju, a čime je povrijeđeno njihovo ustavno pravo na pravično suđenje iz čl. 29. st. 1. Ustava. Dakle, predmetna odredba je previše ekstenzivna, i to bez ikakvog stvarnog razloga, kako po pitanju vrste postupaka čije se vođenje zabranjuje, tako i po pitanju vremenskog razdoblja takvog moratorija.

Sličnu odredbu sadrži i Stečajni zakon koji propisuje da nakon otvaranja predstečajnog i stečajnog postupka nije dopušteno pokretanje postupaka radi naplate tražbina protiv dužnika nastalih prije otvaranja tih postupaka, dok je moguće nastavljanje svih ostalih postupaka i pokretanje novih na koje predstečajni i stečajni postupak ne utječu (postupci radi naplate tražbina nastalih nakon otvaranja predstečajnog i stečajnog postupka, postupci predmetom kojih je utvrđenje određenih činjenica i sl.)⁶. Prema mišljenju Predlagatelja, navedeno predstavlja sasvim dostatnu zaštitu nastavka poslovanja Dužnika, a koja je trebala biti primijenjena i u Postupku. Naime, ne postoji nikakav razlog zašto je zabranjeno pokretanje i vođenje postupaka protiv Dužnika za vrijeme trajanja Postupka koji po svojoj biti niti na koji način ne utječu na sam Postupak.

Navedena restrikcija iz Zakona u praksi znači da je tijekom Postupka protiv Dužnika nemoguće pokrenuti i/ili voditi postupke na utvrđenje određenih činjenica, postupke određivanja privremenih mjera zabrane poduzimanja određenih radnji, postupke radi naplate tražbina nastalih nakon otvaranja Postupka izvanredne uprave i sl. Naime, vjerovnici i treće osobe su na navedeni način u Postupku u potpunosti onemogućeni u ostvarivanju svojih prava protiv dužnika, te jedini način na koji svoja prava mogu ostariti jest da ih izvanredni povjerenik (dobrovoljno) pristane ispuniti. Primjera radi:

- (i) dobavljač koji isporuči dužniku robu nakon otvaranja postupka nakon dospijeća, u slučaju neplaćanja od strane dužnika, nema nikakav mehanizam naplate svoje

⁵ Čl. 43. st. 1. i 2. Zakona i Čl. 47. al. 3. Zakona

⁶ Čl. 68 i 169. Stečajnog zakona

- tražbine (ne može pokrenuti parnicu radi isplate, ne može naplatiti tražbinu zadužnicom Dužnika), već ovisi isključivo o dobroj volji izvanrednog povjerenika da li će ispuniti njegovu tražbinu;
- (ii) u slučaju sklapanja ništelnog ili pobjognog posla od strane izvanrednog povjerenika ne postoji mogućnost (dok Postupak traje) ustajanja tužbom radi utvrđenja ništelnosti odnosno pobjognosti takvog pravnog posla i traženja privremene mjere da sud zabrani izvršenje radnji po tom pravnom poslu;
 - (iii) u slučaju da Dužnik (ovdje kao vjerovnik) pokrene postupak prisilne naplate tražbine temeljem zadužnice prema trećoj osobi, kao dužniku, ta treća osoba, unatoč činjenici što je predmetna tražbina već ranije naplaćena (prije pokretanja Postupka) ne može se zaštititi od dvostrukе naplate iste tražbine traženjem privremene mjere;
 - (iv) u slučaju neimovinske tražbine prema Dužniku koja ničim ne utječe na vođenje Postupka, kao što je primjerice obveza izdavanja tabularne isprave sukladno sklopljenom ugovoru o kupoprodaji nekretnine, ukoliko izvanredni povjerenik odbije dragovoljno izdati tabularnu ispravu kupcu iako je kupoprodajna cijena nekretnine isplaćena u cijelosti, kupac nema nikakav mehanizam zaštite svojih prava: ne može izvršiti nikakvu predbilježbu ili zabilježbu na nekretninama koje su predmetom kupoprodaje, niti može tražiti sudskim putem izdavanje tabularne isprave od Dužnika.

Nadalje, i samo razdoblje od 15 (petnaest) mjeseci, a koliko je dopušteno trajanje Postupka, ne predstavlja privremeno vrijeme za predmetnu zabranu ostvarivanja prava trećih osoba protiv Dužnika, odnosno, predugačko je kad se uzmu u obzir posljedice koje mogu nastati u tom razdoblju. Takvom prekomjernom zaštitom Dužnika, kako po pitanju opsega tako i vremena, koja u potpunosti onemogućava vjerovnike i treće osobe s pravnim interesom da tijekom Postupka ostvaruju svoja prava protiv Dužnika, a na koja prava sklapanje nagodbe i činjenica vođenja postupka niti na koji način ne utječu, izravno je prekršeno ustavno pravo na pravično suđenje iz čl. 29. st. 1. Ustava kojim je propisano da svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama.

III.2. Pravna sigurnost i vladavina prava

Kao što je već navedeno u Prijedlogu, zahtjevi pravne sigurnosti i vladavine prava iz čl. 3. Ustava traže da pravna norma bude dostupna adresatima i za njih predvidiva, odnosno takva da oni mogu stvarno i konkretno znati svoja prava i obveze kako bi se prema njima mogli i ponašati. S druge strane, odredbe Zakona su pune nejasnoća, nedorečenosti i proturječnosti uslijed kojih navedenom zahtjevu pravne sigurnosti i vladavine prava nije udovoljeno, a što je razvidno kroz eklatantne primjere navedene niže u ovoj glavi.

III.2.1. Izbor članova vjerovničkog vijeća

Kao što je već ranije navedeno, jedino tijelo putem kojeg vjerovnici ostvaruju svoja prava tijekom Postupka jest vjerovničko vijeće. Iako predmetno tijelo ne pruža adekvatnu zaštitu prava vjerovnika, kako s obzirom na broj članova⁷, tako i s obzirom na činjenicu što se isto, prema stanju stvari, oformljava tek na kraju Postupka (u postupku nad društvom Agrokor d.d. od dana pokretanja Postupka proteklo je više od 9 (devet) mjeseci, a vjerovnicima je tek upućen poziv da u roku od 30 dana obavijeste izvanrednog povjerenika i sud o članovima)⁸, način izbora njegovih članova morao bi biti propisan Zakonom, a što, nažalost, nije slučaj.

Inicijativa za izbor članova vjerovničkog vijeća polazi od izvanrednog povjerenika. Odredbom čl. 30. st. 1. Zakona propisano je da će izvanredni povjerenik, u roku od pet dana od objave rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama, pozivom u Narodnim novinama pozvati vjerovnike čije su tražbine utvrđene da u roku od 30 dana obavijeste izvanrednog povjerenika i sud o članovima vjerovničkog vijeća. U tom pozivu izvanredni povjerenik je dužan naznačiti koliko članova će imati vjerovničko vijeće i način razvrstavanja vjerovnika u posebne skupine.

Nadalje, nakon navedenih odredbi koje decidirano uređuju rokove i način objave predmetnog poziva, Zakon ne sadrži niti jedne jedine riječi u svezi načina izbora članova vjerovničkog vijeća. Naime, odredbom čl. 30. st. 3. Zakona propisano je samo, cit: «*Svaka posebna skupina bira (op.a, kako?) jednog člana vjerovničkog vijeća, osim ako nije drugačije određeno ovim Zakonom.*» Nadalje, odredbom stavka 3. istog članka propisano je, cit: «*Izabrani članovi vjerovničkog vijeća su dužni obavijestiti izvanrednog povjerenika o svom izboru u vjerovničko vijeće i dostaviti potpisane punomoći od strane obične većine svih vjerovnika iste skupine.*»

Predmetne odredbe Zakona ničim ne udovoljavaju zahtjevu pravne sigurnosti i vladavine prava iz čl. 3. Ustava, a sve iz razloga što su pune nejasnoća, nedorečenosti i proturječnosti uslijed čega adresati ne mogu predvidjeti svoje postupanje i znati svoja prava i obveze:

- (i) Primarno, Zakon ne govori uopće o **načinu izbora**, tj. da li će vjerovnici (a) održati ročište za glasanje kao u slučaju glasanja za nagodbu⁹; ili (b) glasati pisanim putem; ili (c) na neki drugi način (npr. sakupljanjem potpisa i punomoći «od vrata do vrata»);
- (ii) Nadalje, Zakon je nedorečen i po pitanju **potrebne većine** za izbor članova vjerovničkog vijeća, što otvara pitanje da li navedena «*obična većina svih vjerovnika iste skupine*» predstavlja (a) običnu većinu broja vjerovnika (tj. «*broj ruku*»); ili (b) zbroja njihovih tražbina? Naime, Zakon u dijelu koji se odnosi na glasanje o nagodbi govori o zbroju tražbina¹⁰, dok u ovom dijelu zakon navodi samo «*običnu većinu svih vjerovnika*», što predmetnu odredbu čini u potpunosti neodređenom i otvorenom za

⁷ Teško je zamisliti da bi ukupno najviše 9 (devet) predstavnika – članova vjerovničkog vijeća moglo odražavati pravu volju svih vjerovnika u postupku izvanredne uprave. Radi se očigledno o uskom tijelu u kojem vjerovnici nisu niti ne mogu biti dostatno zastupljeni s obzirom na svoju brojnost.

⁸ Napomena: U cijelom razdoblju vođenja Postupka do dana oformljavanja vjerovničkog vijeća sva prava navedenog tijela izvršava privremeno vjerovničko vijeće, čije članove bira sam izvanredni povjerenik.

⁹ Odredbom čl. 43. st. 9. Zakona, koja uređuje glasanje za nagodbu, izrijekom je određeno da vjerovnici (za prihvatanje nagodbe) glasaju na ročištu koje zakazuje sud.

¹⁰ Odredbom čl. 43. st. 14. Zakona, koja uređuje glasanje za nagodbu, izrijekom je određeno da se nagodba smatra prihvaćenom ako je za nju glasovala većina svih vjerovnika i ako je u svakoj skupini zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali za nagodbu veći od zbroja tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv prihvatanja nagodbe.

- različita tumačenja «*obične većine*», budući da Zakon ne daje definiciju što navedena obična većina predstavlja;
- (iii) Isto tako, Zakon ne određuje **sadržaj i formu punomoći** koje su izabrani članovi dužni dostaviti izvanrednom povjereniku, tj. (a) da li je potpis na punomoći potrebno ovjeriti ili ne; (b) da li je uz punomoć potrebno priložiti dokaz da je punomoć potpisala ovlaštena osoba pravne osobe i sl;
- (iv) Također, Zakon ostavlja otvoreno pitanje i o **dokazu da je određena osoba izabrana** u vjerovničko vijeće. Naime, odredbom čl. 30. st. 5. Zakona propisano je da se za davanje neistinitih podataka u vezi s izborom vjerovničkog vijeća odgovara kao za davanje lažnog iskaza u postupku pred sudom, pa ostaje nedorečeno da li dokaz da je određena osoba izabrana predstavlja (a) usmena izjava dana izvanrednom povjereniku, ili (b) potpisane punomoći? Nadalje, postavlja se i pitanje što se događa ukoliko jedan vjerovnik izda više punomoći različitim osobama (što Zakon ne brani), pa se više predstavnika deklarira izvanrednom povjereniku s predmetnim punomoćima?

Kako Zakon ne daje odgovore na gore postavljena pitanja, razvidno je da nije udovoljeno zahtjevu pravne sigurnosti i vladavine prava postavljenom čl. 3. Ustava, odnosno, da je Zakon i u ovom dijelu protuustavan.

III.2.2. Razvrstavanje vjerovnika u skupine

Odredbom čl. 29. st. 2. Zakona, koja uređuje tko su vjerovnici u Postupku, propisano je, cit: «*Vjerovnici iz stavka 1. ovoga članka se prema svojim tražbinama razvrstavaju u skupine.*», međutim Zakon u ovom dijelu ponovo ne daje nikakve smjernice u svezi kriterija razvrstavanja vjerovnika u navedene skupine.

Suprotno navedenom, u odredbi čl. 18. st. 2. Zakona, koja uređuje sastav vjerovničkog vijeća, navodi se, cit: «Za potrebe sastavljanja vjerovničkog vijeća vjerovnici će se razvrstati u posebne skupine s obzirom na različiti pravni položaj svake skupine.», a koja odredba se dalje razrađuje idućim stavkom (trećim) kojim je propisano da se vjerovnici istoga pravnog položaja mogu svrstati u daljnje skupine prema istovrsnosti gospodarskih interesa, te da se takvo razvrstavanje mora temeljiti na valjanim razlozima¹¹.

Dakle, Zakon određuje kriterije, i to krajnje površno, isključivo za razvrstavanje vjerovnika u skupine za potrebe sastavljanja vjerovničkog vijeća, dok ničim ne određuje koji kriteriji će biti primijenjeni za razvrstavanje vjerovnika u skupine u svrhu sklapanja nagodbe.

Samim time, određivanje vrste skupina i razvrstavanje vjerovnika u te skupine, prema različitosti njihovog pravnog položaja, vrši izvanredni povjerenik bez ikakvih jasnih kriterija.

¹¹ Daljnji doseg navedene odredbe, odnosno da se radi o razvrstavanju isključivo za potrebe izbora članova vjerovničkog vijeća, razvidan je iz čl. 30. Zakona gdje se navodi da će izvanredni povjerenik u pozivu vjerovnicima da obavijeste izvanrednog povjerenika i sud o članovima vjerovničkog vijeća naznačiti koliko članova će imati vjerovničko vijeće i način razvrstavanja vjerovnika u posebne skupine.

Dakle, već samim određivanjem broja i vrsta skupina vjerovnika izvanredni povjerenik ima mogućnost utjecaja na sastav vjerovničkog vijeća. Npr. jedna «manja» skupina vjerovnika, s manjim ukupnim zbrojem tražbina u toj skupini, imati će svog predstavnika – člana u sastavu vjerovničkog vijeća (jednog) jednako kao i neka «velika» skupina čiji je ukupni zbroj tražbina u toj skupini i nekoliko puta (ili desetaka puta) veći od zbroja tražbina «manje» skupine.

Isto tako, vjerovnici istoga pravnog položaja mogu se svrstati u daljnje skupine prema istovrsnosti gospodarskih interesa, a što omogućava nebrojene mogućnosti krojenja skupina vjerovnika, i dalnjeg dijeljenja tih skupina na manje, od kojih svaka skupina, na kraju, koliko god mala bila, ima svoj predstavnika – člana u vjerovničkom vijeću. Kad se uzme u obzir činjenica da vjerovničko vijeće donosi odluke većinom glasova prisutnih na vijeću, a svaki član vjerovničkog vijeća ima pravo na jedan glas¹², razvidno je da su posljedice takve izborne geometrije skupina nemjerljive, odnosno, omogućavaju nadglasavanje većine od strane manjine.¹³

Iz navedenog je razvidno da nedorečenost Zakona otvara mogućnosti zlouporabama, odnosno, da zahtjevu pravne sigurnosti i vladavine prava postavljenom čl. 3. Ustava niti u ovom dijelu nije udovoljeno.

III.2.3. Izglasavanje nagodbe

Zakon propisuje da vjerovnici glasaju za prihvat nagodbe na ročištu koje zakazuje sud, nakon što sud zaprili obavijest izvanrednog povjerenika i vjerovničkog vijeća da su suglasni oko sadržaja nagodbe koja će biti predložena vjerovnicima.¹⁴

Dakle, za razliku od glasanja vjerovnika za izbor članova vjerovničkog vijeća Zakon je kod glasanja za prihvat nagodbe barem propisao da se u svrhu glasanja zakazuje ročište. Međutim, kao što je već opisano gore u dijelu koji obrađuje problematiku razvrstavanja vjerovnika u skupine (gore III.2.2.), Zakon ne propisuje niti daje smjernice na koji način bi izvanredni povjerenik trebao razvrstati vjerovnike u skupine, a sporno je i samo pitanje **s kojim iznosom tražbina vjerovnici glasaju na samom ročištu**.

Naime, temeljem odredbe čl. 43. st. 10. Zakona propisano je, cit: «*Sud na prijedlog izvanrednog povjerenika utvrđuje popis vjerovnika i pravo glasa koja im pripadaju na ročištu.*», dok je idućim stavkom istog članka propisano, cit: «*Radi provedbe ročišta određenog stavkom 9. ovog članka, smatra se da pravo glasa imaju svi vjerovnici čije su tražbine utvrđene (bez navođenja u kojem iznosu, op.a.).*» Međutim, postavlja se pitanje, na koje Zakon ne daje odgovor, da li se kod prava glasa vjerovnika uzima:

(a) iznos tražbine vjerovnika utvrđene rješenjem o utvrđenim i osporenim tražbinama, ili

¹² Čl. 30. st. 7. Zakona

¹³ Političkim rječnikom rečeno, u usporedbi s parlamentarnim izborima, izvanredni povjerenik ima neograničenu mogućnost krojenja izbornih jedinica prema vlastitom izboru. Kao i u većini drugih odluka koje navodno donosi sud, tako i u slučaju vjerovničkog vijeća, sud samo tehnički utvrđuje skupine i broj članova vjerovničkog vijeća na prijedlog izvanrednog povjerenika, bez ikakvih ovlasti da utječe na taj prijedlog.

¹⁴ Čl. 43. st. 9. Zakona

(b) iznos tražbine vjerovnika koji će sud tek utvrditi svojim popisom vjerovnika i prava glasa;

a koji iznosi se mogu znatno razlikovati.

Do navedene dvojbe (i problema) dolazi uslijed primjene odredbe čl. 40. Zakona, a koja omogućuje izvanrednom povjereniku plaćanje dospjelih tražbina koje su nastale prije donošenja rješenja o otvaranju postupka izvanredne uprave, pod određenim uvjetima¹⁵ ¹⁶. Naime, vjerovnici prijavljuju svoje tražbine u njihovom iznosu na dan otvaranja Postupka.¹⁷ Nadalje, temeljem prijava tražbina vjerovnika izvanredni povjerenik je dužan sastaviti tablicu prijavljenih tražbina u kojoj će određeno naznačiti priznaje li ili osporava svaku prijavljenu tražbinu (u prijavljenom iznosu)¹⁸, a nakon proteka rokova za osporavanje sud temeljem odredbe čl. 33. st. 2. Zakona donosi rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama (također u iznosu iz prijave, odnosno tablice izvanrednog povjerenika).

Dakle, kada se uzmu u obzir svi zakonom propisani rokovi (rok za prijavu od 60 dana, objava tablica izvanrednog povjerenika, protek roka od 8 dana za osporavanje tražbina od strane drugih vjerovnika...) razvidno je da od dana otvaranja Postupka pa do dana donošenja rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama nužno mora proći više mjeseci. Najbolji primjer navedenog jest upravo postupak izvanredne uprave nad društвom Agrokor d.d. (za koje društvo je Zakon i pisan) gdje je postupak otvoren dana 10. travnja 2017. godine, a rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama objavljeno je tek 15. siječnja 2018. godine, tj. više od 9 (devet) mjeseci nakon otvaranja postupka.

Kada se uzmu u obzir i daljnje Zakonom propisane radnje koje moraju biti izvršene prije održavanja samog ročišta za glasanje o nagodbi (poziv vjerovnicima da imenuju članove vjerovničkog vijeća¹⁹, imenovanje članova vjerovničkog vijeća, izrada nagodbe, usuglašavanje teksta nagodbe i objava prijedloga nagodbe vjerovnicima²⁰, zakazivanje ročišta za glasovanje²¹), nedvojbeno je da će od dana otvaranja Postupka pa do dana održavanja navedenog ročišta proteći razdoblje od godine dana. U navedenom razdoblju izvanredni povjerenik ima mogućnost podmirivanja navedenih tražbina koje su prijavljene od strane vjerovnika (koja mogućnost se u praksi u postupku nad društвom Agrokor d.d. naveliko i konzumira), što znači da u trenutku kada će sud zakazivati predmetno ročište za glasanje o nagodbi i utvrđivati popis vjerovnika i prava glasa koja im pripadaju na ročištu²², iznos tražbina koje vjerovnici imaju u tom trenutku može se znatno razlikovati od iznosa tražbina navedenog u rješenju o utvrđenim tražbinama.

¹⁵ Odredbom čl. 40. st. 1. Zakona propisano je, cit: «Uz suglasnost vjerovničkog vijeća, izvanredni povjerenik može izvršiti plaćanja dospjelih tražbina koje su nastale prije donošenja rješenja o otvaranju postupka izvanredne uprave ako je to nužno radi smanjenja sistemskog rizika, nastavka poslovanja, očuvanja imovine i ako se radi o tražbinama iz redovnog ili operativnog poslovanja.»

¹⁶ O protuustavnosti navedene odredbe više dolje pod III.2.4.

¹⁷ Čl. 25. st. 1. al. 4. propisuje da rješenje o otvaranju postupka izvanredne uprave mora sadržavati poziv vjerovnicima da izvanrednom povjereniku u roku od 60 dana od dana objave tog rješenja u skladu s pravilima Stečajnog zakona o prijavi tražbina prijave svoje tražbine.

¹⁸ Čl. 32. st. 1. i 2. Zakona

¹⁹ Čl. 30. st. 1. Zakona

²⁰ Čl. 43. st. 7. Zakona

²¹ čl. 43. st. 9. i 10. Zakona

²² Čl. 43. st. 10. Zakona

Primjerice, vjerovnik prijavi svoju tražbinu koja na dan otvaranja Postupka iznosi 100.000,00 kn, koju tražbinu izvanredni povjerenik u svojoj tablici prizna u cijelosti. Tijekom postupka izvanredni povjerenik temeljem ovlasti iz čl. 40. Zakona podmiri vjerovniku dio tražbine u iznosu od 30.000,00 kn. Sud donosi rješenje o utvrđenim tražbinama prema iznosu iz prijave i tablice izvanrednog povjerenika (100.000,00 kn). Sud nakon godinu dana Postupka zakazuje ročište za glasanje o prihvatu nagodbe i na prijedlog izvanrednog povjerenika utvrđuje popis vjerovnika i prava glasa koja ima pripadaju na ročištu. Pitanje na koje Zakon ne daje odgovor jest da li u tom slučaju vjerovniku pripada pravo glasa u visini stvarne, nepodmirene tražbine u iznosu od 70.000,00 kn, ili u visini utvrđene tražbine u iznosu od 100.000,00 kn?

Oba odgovora, nažalost, vode k protuustavnosti odredaba Zakona. Ukoliko je odgovor da vjerovnik ima pravo glasa u visini stvarne tražbine, tada Zakon ne definira u kojem trenutku se utvrđuje iznos tražbine u visini koje će vjerovnik imati pravo glasa na ročištu za glasanje o nagodbi, a moguće su situacije da od tog dana pa do održavanja ročišta još neki iznosi budu uplaćeni tom vjerovniku temeljem odredbe čl. 40. Zakona. S druge strane, ukoliko je odgovor da vjerovnik ima pravo glasa u visini utvrđene tražbine (kao kod skupštine vjerovnika u stečajnom postupku ili kod glasanja o stečajnom planu u stečajnom postupku), tada se navedeni vjerovnik Zakonom favorizira u odnosu na vjerovnike kojima tijekom postupka ništa nije podmireno, odnosno, dopušta se tom vjerovniku da se koristi pravom glasa u visini utvrđene tražbine iako mu je tijekom Postupka cjelokupna tražbina već može biti podmirena (daje se pravo glasa vjerovniku koji uopće više niti nije vjerovnik).

Navedeni nedostatci odredaba Zakona također su nedvojbeno protivni odredbi čl. 3. Ustava.

III.2.4. Plaćanja za vrijeme postupka

Odredbom čl. 40. st. 1. Zakona propisano je, cit: «*Uz suglasnost vjerovničkog vijeća, izvanredni povjerenik može izvršiti plaćanja dospjelih tražbina koje su nastale prije donošenja rješenja o otvaranju postupka izvanredne uprave ako je to nužno radi smanjenja sistemskog rizika, nastavka poslovanja, očuvanja imovine i ako se radi o tražbinama iz redovnog ili operativnog poslovanja.*»

Osim što navedeno pravo izvanrednog povjerenika, kao što je već navedeno gore pod III.2.4., unosi potpunu pomutnju u određivanje prava glasa vjerovnika kod ročišta za glasanje o prihvatu nagodbe, Zakon ne daje jasne kriterije temeljem kojih izvanredni povjerenik vrši takva plaćanja. Praktični nedostatak navedene odredbe jest da se plaćanjem tražbina određenom broju vjerovnika, prema nejasnim kriterijima, umanjuje masa iz koje se mogu namiriti preostali vjerovnici, tako da se, u biti, tražbine određenih vjerovnika namiruju, prema izboru izvanrednog povjerenika, na teret drugih vjerovnika. Samim time, kako korištenje navedenim institutom stvara teške finansijske posljedice za druge vjerovnike, korištenje istim moralo bi biti strogo kontrolirano od strane suda i/ili drugih vjerovnika.

Nažalost, unatoč navedenim značajnim posljedicama koje navedeni institut stvara za većinu vjerovnika, Zakon niti jasno definira kriterije kojima se izvanredni povjerenik mora voditi, niti propisuje ikakvu kontrolu nad korištenjem tog instituta. Jedina ograda za postupanje

izvanrednog povjerenika jest tražena suglasnost vjerovničkog vijeća koju Zakon propisuje, međutim, navedeno, nažalost, ostaje «mrtvo slovo na papiru».

Naime, predmetna suglasnost jest sporna već iz razloga što većinu tijeka Postupka vjerovničko vijeće ne postoji već navedenu suglasnost izvanrednom povjereniku daje privremeno vjerovničko vijeće²³, a koje stvarno imenuje sam izvanredni povjerenik²⁴ i koje time ne može predstavljati adekvatan korektiv u radu izvanrednog povjerenika (kako je već višestruko elaborirano ranije). Samim time, kako Zakon ne propisuje nikakve kriterije redoslijeda namirenja takvih tražbina, izvanredni povjerenik ima potpunu autonomiju po pitanju (a) izbora vjerovnika čije će tražbine namiriti, (b) redoslijeda kojim će to činiti, te (c) visine tražbina koje će namiriti.

Pri navedenom ne postoje niti ikakve zakonske zabrane isplate tražbina vjerovnicima koji su članovi privremenog ili redovnog vjerovničkog vijeća, a koji mu daje suglasnost za takvu isplatu. Dakle, članovi privremenog ili redovnog vjerovničkog vijeća mogu dati suglasnost izvanrednom povjereniku da upravo njima namiri sva ili veći dio njihovih potraživanja nastalih prije otvaranja postupka izvanredne uprave, a sud i ostali vjerovnici na takvu odluku ne bi mogli utjecati niti postoji pravni lijek kojim bi se ista mogla osporiti.

III.2.5. Parnični postupak protiv Dužnika radi utvrđivanja osporene tražbine

Naime, kako je već detaljno elaborirano u dijelu Dopune koji se odnosi na kršenje ustavnog prava na pravično suđenje iz čl. 29. st. 1. Ustava²⁵, odredbama čl. 41. st. 1. i 2. Zakona izrijekom se zabranjuje pokretanje i vođenje svih postupaka protiv Dužnika za vrijeme trajanja Postupka, osim postupaka koji se odnose na sporove iz radnih odnosa.²⁶ S druge strane, odredba čl. 34. st. 1. Zakona propisuje da će sud vjerovnika čija je tražbina osporena od strane izvanrednog povjerenika uputiti na parnični postupak protiv dužnika radi utvrđivanja osporene tražbine, dok je odredbom čl. 35. st. 1. Zakona za pokretanje takvog parničnog postupka određen rok od osam dana, od dana pravomoćnosti rješenja o upućivanju u parnični postupak.

Na predmetni način povrijeđen je zahtjev pravne sigurnosti i vladavine prava iz čl. 3. Ustava, i to iz razloga:

- (i) što postoji evidentna kolizija između citiranih odredbi, i
- (ii) što računanje roka za pokretanje postupka od dana pravomoćnosti rješenja u slučaju žalbe dovodi vjerovnika u krajnje težak položaj za pravovremeno pokretanje navedenog postupka.

²³ Temeljem odredbe čl. 31. st. 5. Zakona privremeno vjerovničko vijeće ima ista prava, ovlasti i obveze određene Zakonom za vjerovničko vijeće te preuzima i vrši funkciju vjerovničkog vijeća sve dok vjerovničko vijeće nije uredno osnovano.

²⁴ Sud temeljem čl. 31. st. 2. Zakona imenuje članove privremenog vjerovničkog vijeća kako su predloženi od izvanrednog povjerenika, odnosno, sud nema nikakvog utjecaja na izbor navedenih članova već ih samo automatski potvrđuje.

²⁵ Vidi gore pod III.1.2. Zabранa pokretanja i vođenja postupaka protiv Dužnika

²⁶ Odredba čl. 41. st. 1. glasi, cit: «*Od dana otvaranja postupka izvanredne uprave do njegova završetka nije dopušteno pokretanje parničnih, ovršnih i postupaka osiguranja kao niti postupaka izvansudske naplate, protiv dužnika i njegovih ovisnih i povezanih društava, osim postupaka koji se odnose na sporove iz radnih odnosa.*»

Predmetno pitanje **kolizije** je evidentno, odnosno, razvidno je da odredbe čl. 41. st. 1. i 2. Zakona dopuštaju pokretanje i vođenje protiv Dužnika isključivo postupaka koji se odnose na sporove iz radnih odnosa, dok odredbe čl. 34. i 35. Zakona upućuju vjerovnika na pokretanje postupka radi utvrđenja osporene tražbine, koji postupak nema nikakve veze s radnim odnosima. Dakle, nakon što vjerovnik podnese sudu tužbu radi utvrđenja osporene tražbine, parnični sudac koji zaprimi takvu tužbu, tumačeći doslovno odredbu čl. 41. Zakona, morao bi takvu tužbu odbaciti, što predstavlja pravni nonsens.

Nadalje, i **računanje roka** za pokretanje takvog postupka dovodi vjerovnika u nezavidan položaj. Naime, navedeni rok iz gore citirane odredbe jest osam dana, od dana pravomoćnosti rješenja o upućivanju u parnični postupak.²⁷ Dakle, ukoliko je vjerovnik uložio žalbu na navedeno rješenje o upućivanju u parnični postupak, predmetno rješenje postaje pravomoćno u trenutku kad drugostupanjski sud doneše rješenje kojim se prvostupanska rješenje potvrđuje. Kako od dana donošenja tog drugostupanjskog rješenja pa do dostave istog vjerovniku nužno mora proteći više od osam dana²⁸, u trenutku kad će vjerovnik zaprimiti navedeno rješenje isto će već biti pravomoćno i zakonski rok za pokretanje postupka će već isteći prije zaprimanja drugostupanjskog rješenja.

Samim time, uslijed primjene predmetne odredbe Zakona kojom je propisano, cit: «*Ako osoba koja je upućena na parnični postupak ne pokrene parnični postupak u roku od osam dana od dana pravomoćnosti rješenja o upućivanju u parnični postupak, smatrat će se da je odustala od prava na vođenje parničnog postupka.*»²⁹, u trenutku kad vjerovnik zaprimi drugostupanjsku odluku kojom se potvrđuje rješenje kojim se upućuje u parnicu, već će se nastupiti zakonska posljedica isteka navedenog roka, odnosno smatrati će se da je vjerovnik odustao od prava na vođenje tog postupka.

Na gore opisani način predmetnim odredbama povrijeđen je zahtjev pravne sigurnosti i vladavine prava iz čl. 3. Ustava.

III.2.6. Zabrana ostvarivanja prava na odvojeno namirenje

U svim insolveničkim postupcima razlučna prava kao prava na posebno namirenje predstavljaju zaseban institut. U predstečajnom postupku razlučni vjerovnici su dužni izričito se očitovati (a) da li se odriču svojeg prava na odvojeno namirenje te time stječu status vjerovnika i posljedično su obuhvaćeni predstečajnom nagodbom, ili (b) žele zadržati svoj status razlučnog vjerovnika i namiriti se odvojeno od ostalih vjerovnika, dakle mimo predstečajne nagodbe.³⁰

U stečajnom postupku razlučni vjerovnici se namiruju iz predmeta na kojem imaju razlučno pravo ukoliko se ne odreknu takvog prava. Ukoliko je postupak odvojenog namirenja pokrenut

²⁷ Čl. 35. st. 1. Zakona

²⁸ Drugostupanjska odluka dostavlja se žalitelju putem prvostupanjskog suda. Kako predmetna odluka mora time proći kroz više kancela suda (prijemni, otpremni), u praksi je nemoguće dostaviti navedenu odluku unutar navedenog roka.

²⁹ Čl. 35. st. 1. Zakona

³⁰ Čl. 38. Stečajnog zakona

prije otvaranja stečaja, razlučni vjerovnik ima pravo nastaviti takav postupak. Ukoliko pak takav postupak nije pokrenut, predmet na kojem postoji razlučno pravo će biti prodan u stečajnom postupku ali će razlučni vjerovnik biti namiren prije ostalih vjerovnika.³¹

Suprotno navedenim rješenjima iz predstečajnog i stečajnog postupka, Zakon u odredbi čl. 41. st. 5. izričito navodi, cit: «*Za vrijeme trajanja postupka izvanredne uprave razlučni vjerovnici dužnika i njegovih ovisnih društava ne mogu ostvarivati na bilo koji način svoje pravo na odvojeno namirenje odnosno zahtijevati unovčenje predmeta koji ulaze u imovinu dužnika ili njegovih ovisnih društava, a na kojima imaju razlučno pravo.*» Predmetnom odredbom se zapravo onemogućuje nositelja takvog razlučnog prava da odabere trenutak namirenja, odnosno da se namiri prije ostalih vjerovnika, a čime se gubi smisao cijelog instituta razlučnog prava.

Dakle, razlučni vjerovnik koji bi se u predstečajnom ili stečajnom postupku namirivao prije ostalih vjerovnika, u Postupku ne može pokrenuti postupak svojeg namirenja te njegovo namirenje ovisi o postupcima izvanredne uprave, odnosno, namiruje se isključivo na način određen nagodbom, što predstavlja grubo kršenje osnovnog prava razlučnih vjerovnika (pravo na odvojeno namirenje).

Samim time, u praksi nije neizgledno da svi razlučni vjerovnici budu svrstani u istu skupinu, te da prilikom glasanja o nagodbi razlučni vjerovnici s nižim redom naplate, koji se ionako ne bi naplatili iz svog razlučnog prava uslijed nedostatne vrijednosti imovine na kojoj je upisano založno pravo, preglasaju vjerovnike koji bi imali realnu mogućnost naplatiti se iz svog prava i donesu odluku koja bi bila na štetu tih vjerovnika koji bi se mogli naplatiti (npr. odluka da svi razlučni vjerovnici otpisu 70% svoje tražbine osigurane razlučnim pravom).

Navedena odredba kojom se brani razlučnim vjerovnicima njihovo osnovno pravo koje čini samu bit razlučnog prava – pravo na odvojeno namirenje iz predmeta na kojem imaju razlučno pravo, i prisiljavanje istih da se namiruju isključivo nagodbom, koja može bitno utjecati na njihovu mogućnost i visinu namirenja, predstavlja grubo kršenje zahtjeva pravne sigurnosti i vladavine prava iz čl. 3. Ustava. Naime, predmetno pravo na odvojeno namirenje iz dijela imovine Dužnika predstavljalo je osnovnu pobudu za davanje zajmova Dužniku, te su takvi vjerovnici (ispravno) očekivali da će svoja potraživanja za dane zajmove u svakom trenutku moći naplatiti iz imovine na kojoj imaju razlučna prava. Oduzimanje navedenog prava Zakonom je s ustavne strane nedopustivo.

III.3. Jednakost pred zakonom

U slučaju dolaska trgovackog društva u finansijske poteškoće Stečajni zakon omogućava istom da, prema vlastitom izboru, umjesto prijedloga za otvaranje stečajnog postupka podnese nadležnom sudu i prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka, a koji omogućava upravi i dioničarima/udjeličarima navedenog društva da sudjeluju u pregovorima s vjerovnicima i postignu sporazum u svezi plana restrukturiranja koji je potrebno provesti nad društvom. Predstečajni postupak također omogućava nastavak poslovanja dužnika, uz sve potrebne zaštitne mehanizme.

³¹ Čl. 149. st. 1. i čl. 248. st. 1. Stečajnog zakona

Stupanjem Zakona na snagu predmetno pravo izbora onemogućeno je u potpunosti za trgovačka društva koja potпадaju pod pojam trgovačkog društva od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku iz čl. 4. Zakona, a na koji način je povrijeđeno ustavno pravo na jednakost pred zakonom.

Zakon upravo radi razliku između društava od «sistemskega značaja», bez ikakvog davanja obrazloženja zašto su predmetni kriteriji broja radnika i postojanja bilančnih obveza (više od 5000 radnika i 7.500.000.000,00 kn obveza) bitni da bi određeno društvo bilo od sistemskog značaja, kao i temeljem krajnje irrelevantnog kriterija da sistemsко društvo mora biti dioničko društvo. Primarno je pitanje, na koje ne postoji odgovor, u čemu je razlika za sistemske značaj ukoliko se radi o dužniku dioničkom društvu u odnosu na dužnika koji je društvo s ograničenom odgovornošću? Naime, u praksi su česte situacije kad dioničko društvo ima samo jednog dioničara, dok, s druge strane, društvo s ograničenom odgovornošću može imati nekoliko stotina pa i tisuća imatelja poslovnih udjela. Dakle, Zakon na temelju potpuno nebitnih i neobrazloženih kriterija određuje da se određeno društvo ima smatrati društvom od sistemskog značaja, te temeljem navedene činjenice po pitanju izbora provedbe vrste insolvensijskog postupka diskriminira navedeno društvo u odnosu na ostala trgovačka društva.

Da diskriminacija postoji, odnosno, da je na navedeni način Zakonom povrijeđeno ustavno pravo na jednakost razvidno je iz činjenice što društvo od sistemskog značaja u slučaju dolaska u finansijske poteškoće, odnosno, u slučaju nastanka predstičajnih razloga iz čl. 4. Stečajnog zakona nema mogućnost izbora u svezi koji će postupak nad društvom biti proveden, tj. da li će nadležnom sudu podnijeti prijedlog za otvaranjem predstičajnog postupka ili prijedlog za pokretanje postupka izvanredne uprave (ili prijedlog za otvaranjem stečajnog postupka po nastupu stečajnih razloga iz čl. 5. Stečajnog zakona).

Unatoč odredbi prema kojoj su prijedlog za pokretanje postupka izvanredne uprave ovlašteni podnijeti dužnik ili vjerovnik dužnika i/ili dužnikovih povezanih i ovisnih društava, uz potrebnu načelnu suglasnost dužnika (čl. 21. st. 1. Zakona), dužnik, u biti, nema izbora. Naime, temeljem odredbe čl. 48. st. 2. Zakona propisano je da u slučaju da nadležni sud u tijeku predstičajnog i/ili stečajnog postupka utvrdi postojanje vjerovatnosti za provedbu postupka izvanredne uprave, nadležni sud će prekinuti takve predstičajne i stečajne postupke te obavijestiti Trgovački sud u Zagrebu, kao isključivo nadležni sud za postupke izvanredne uprave, da nastavi provedbu postupaka izvanredne uprave sukladno Zakonu. U ovom slučaju zakon ne traži nikakvu suglasnost dužnika. Samim time, ukoliko bi dužnik i podnio prijedlog za otvaranje predstičajnog postupka, želeći imati mogućnost sam sudjelovati u izradi plana restrukturiranja i pregovorima s vjerovnicima, sud bi bio dužan takav postupak prekinuti, te bi nad dužnikom bio otvoren postupak izvanredne uprave sukladno odredbama Zakona.

Iz navedenog je razvidno da dužnik (društvo od sistemskog značaja), tj. njegova tijela (uprava, nadzorni odbor i skupština) nemaju nikakvo pravo na izbor vrste postupka koji će pokrenuti radi očuvanja poslovanja i zaštite prava vjerovnika, odnosno da pokušaju postići dogovor s vjerovnicima kroz predstičajni postupak. Nesporno je da su predmetne odredbe Zakona diskriminatorne, odnosno, da je na navedeni način povrijeđeno ustavno pravo na jednakost pred zakonom iz čl. 14. Ustava, upravo iz razloga što se prema osobinama za koje ne postoji jasno obrazloženje (dioničko društvo; 5000 zaposlenih; 7.500.000.000,00 kn bilančnih obveza)

određenom uskom broju pravnih osoba (a cilj je bio isključivo Agrokor d.d.) onemogućava korištenje «povoljnijeg» zakona.

III.4. Pravo na žalbu

Temeljem odredbe čl. 18. st. 1. Ustava propisano je, cit: «Jamči se pravo na žalbu protiv pojedinačnih pravnih akata donesenih u postupku prvog stupnja pred sudom ili drugim ovlaštenim tijelom.» Nadalje, stavkom 2. istog članka propisano je da pravo na žalbu može biti iznimno isključeno u slučajevima određenima zakonom ako je osigurana druga pravna zaštita.

Nažalost predmetno ustavom zajamčeno pravo na žalbu nije poštivano u odredbama Zakona, i to u dijelu koji najviše zadire u prava dužnika, njegovih dioničara i vjerovnika, tj. u dijelu koji se odnosi na uređenje odnosa nagodbom.

Da nagodba izravno utječe na prava i imovinu dužnika, dioničara i vjerovnika razvidno je iz činjenice što se nagodbom može poduzeti cijeli niz pravnih poslova koji izravno utječu na imovinu dužnika, vrijednost dionica dioničara dužnika i mogućnost namirenja tražbine vjerovnika, npr. nagodbom se može, između ostalog, prodati dio ili cijelokupna imovina dužnika, smanjiti ili odgoditi isplata obveza dužnika, obveze pretvoriti u kredit, zajam ili temeljni kapital i sl.³², a što sve predstavlja izravan financijski utjecaj na međusobne odnose navedenih osoba.

Kako nagodbom odnosi dužnika i vjerovnika mogu biti razriješeni na najrazličitije moguće načine, nužna je kontrola zakonitosti takvog rješenja sadržanog u nagodbi, a koju zakonitost provjerava prvostupanjski sud prilikom donošenja rješenja o potvrdi nagodbe. Tako Zakon temeljem odredbe čl. 43. st. 16. Zakona propisuje da će sud (prvostupanjski) po službenoj dužnosti uskratiti potvrdu nagodbe: (1) ako su bitno povrijeđeni propisi o sadržaju nagodbe i postupanju prilikom njezine izrade i donošenja, kao i o prihvatu od vjerovnika, osim ako se ti nedostatci mogu otkloniti ili (2) ako je prihvat nagodbe postignut na nedopušten način (navedena odredba istovjetna je odredbi čl. 336. Stečajnog zakona).

Nedvojbeno je da navedeno rješenje kojim se nagodba potvrđuje predstavlja upravo pojedinačni pravni akt donesen pred sudom prvog stupnja, međutim na navedeno rješenje, unatoč odredbi čl. 18. st. 1. Ustava, Zakon ne predviđa pravo na žalbu.

³² Temeljem odredbe čl. 43. st. 5. Zakona propisano je, cit: "Nagodbom se, među ostalim, može:

– prenijeti dio ili sva imovina dužnika na jednu ili više već postojećih osoba ili osoba koje će tek biti osnovane, uz isključenje primjene općeg pravila o pristupanju dugu u slučaju preuzimanja neke imovinske cjeline iz zakona kojim se uređuju obvezni odnosi i o dužnosti davanja izjave o nepostojanju dugovanja iz zakona kojim se uređuje postupak u sudskom registru

– ostaviti dužniku sva imovina ili dio njegove imovine radi nastavljanja poslovanja dužnika
– dužnika pripojiti drugoj osobi ili spojiti s jednom ili više osoba
– prodati sva imovina ili dio imovine dužnika, raspodijeliti sva imovina ili dio imovine dužnika između vjerovnika
– smanjiti ili odgoditi isplata obveza dužnika
– obveze dužnika pretvoriti u kredit ili zajam odnosno temeljni kapital dužnika ili nekih od njegovih ovisnih društava odnosno u kapital novoosnovanih društava
– preuzeti jamstvo ili dati drugo osiguranje za ispunjenje obveza dužnika
– urediti odgovornost dužnika nakon nagodbe."

Primarno, da pravo na žalbu nije predviđeno razvidno je iz činjenice što se u navedenom dijelu Zakona koji uređuje nagodbu, njenu potvrdu od strane suda i učinke nigdje ne navodi da je protiv navedenog rješenja dopuštena žalba. *Argumentum a contrario*, u dijelu Zakona koji uređuje donošenje rješenja o otvaranju postupka izvanredne uprave (Poglavlje 2. Zakon) nalazi se cijelo Poglavlje 3. pod naslovom «Žalba» koje određuje adresate prava na podnošenje žalbe protiv rješenja o otvaranju postupka, rok za podnošenje žalbe, sastav suda koji odlučuje o žalbi i sl. Također, i odredbe Stečajnog zakona koje uređuju potvrdu stečajnog plana također imaju predviđeno pravo na izjavljivanje žalbe, i to u odredbi čl. 339., pod naslovom «Pravni lijekovi», u kojoj je izrijekom navedeno, cit: «*Protiv rješenja kojim se stečajni plan potvrđuje ili se potvrda stečajnoga plana uskraćuje vjerovnici i dužnik imaju pravo na žalbu.*»

Zakon u dijelu koji uređuje nagodbu takvog poglavlja nema.

Nadalje, branitelji ustavnosti Zakona mogli bi se pozvati na činjenicu da se pravo na žalbu protiv rješenja kojim se potvrđuje nagodba podrazumijeva kroz podrednu primjenu odredaba Stečajnog zakona, a sve temeljem odredbe čl. 8. Zakona kojom je propisano da ako Zakonom nije drugačije određeno, u postupku izvanredne uprave na odgovarajući se način primjenjuju postupovna pravila iz posebnog zakona koji uređuje stečaj. Međutim, da tome nije tako razvidno je iz različitosti odredbe Zakona u dijelu koji uređuje učinke nagodbe u odnosu na odredbu Stečajnog zakona koje uređuju učinke stečajnog plana, koje odredbe su poslužile kao predložak piscima Zakona.

Naime, u odredbi čl. 340. st. 1. Stečajnog zakona, koja uređuje učinke stečajnog plana, navedeno je, cit: «*Rješenje o potvrdi stečajnoga plana djeluje prema svim sudionicima od svoje pravomoćnosti.*» S druge strane, odredba čl. 43. st. 18. Zakona određuje, cit: «*Nagodba ima pravni učinak od dana donošenja rješenja o potvrdi nagodbe (a ne od pravomoćnosti, op.a.) prema svim vjerovnicima pa i prema vjerovnicima koji nisu sudjelovali u postupku kao i prema vjerovnicima koji su sudjelovali u postupku, a njihove osporene tražbine se naknadno utvrde.*»

Samim time, ukoliko bi Zakon predviđao pravo na žalbu protiv rješenja kojim se potvrđuje nagodba, tada bi i nagodba imala pravni učinak od dana pravomoćnosti rješenja o potvrdi nagodbe, a ne od dana donošenja tog rješenja. Naime, od dana donošenja rješenja pa do njegove pravomoćnosti (ukoliko je žalba predviđena) može proteći razdoblje od više mjeseci, pa je krajnje nezamislivo da bi Zakon dopuštao provedbu *debt-to-equity swapova*, otpisa potraživanja, zamjena i ostalih ireverzibilnih instituta prije pravomoćnosti rješenja. Navedeno bi omogućavalo nesagleđive posljedice do kojih bi došlo ukoliko bi drugostupanjski sud uvažio žalbu i ukinuo rješenje o potvrdi nagodbe, «vratiti» sve učinke nagodbe unatrag bilo bi jednostavno nemoguće.

Slijedom navedenog, nesporno je da Zakonom nije predviđeno pravo na žalbu protiv rješenja kojim se potvrđuje nagodba. Isto tako, po pitanju prava na podnošenje izvanrednih pravnih lijekova Zakon ne sadrži nikakve odredbe, pa je ostvarenje pravne zaštite putem izvanrednih pravnih lijekova moguće također kroz primjenu odredaba Stečajnog zakona koje propisuju da se ne može se podnijeti prijedlog za ponavljanje postupka, a revizija se može izjaviti samo ako

odлуka drugostupanjskoga suda ovisi o rješenju nekoga materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguravanje jedinstvene primjene zakona i ravноправnosti građana.³³ Samim time, kako je na navedeni način mogućnost revizije protiv rješenja gotovo u potpunosti onemogućena, razvidno je da vjerovnicima nije osigurana niti bilo kakva druga adekvatna pravna zaštita protiv rješenja kojim se potvrđuje nagodba.

Kada se navedeno sagleda zajedno s činjenicom da je tijekom postupka izvanredne uprave dioničarima dužnika, vjerovnicima i ostalim osobama s pravnim interesom onemogućeno pokretati bilo kakve pravne postupke radi zaštite njihovih prava (tužbe na utvrđenje, privremene mjere i sl.), a da nagodba može stvarati katastrofalne učinke, kako za vjerovnike tako i za dioničare dužnika, primjerice, nagodbom se može umanjiti vlasnički udjel dioničara «na nulu», i cijeli temeljni kapital u vrijednosti imovine dužnika razdijeliti vjerovnicima (iako za navedeno nema osnove i/ili razloga), uskraćivanje prava na žalbu protiv rješenja kojim se potvrđuje takva nagodba je nedopustivo.

IV. ZAKLJUČAK I ZAMOLBA ZA ŽURNIM POSTUPANJEM

S obzirom na sve povrede prava zajamčenih Ustavom opisane u Prijedlogu i ovoj Dopuni prijedloga, razvidno je da Zakon nije u skladu s Ustavom.

Nažalost, svakim danom provedbe Zakona nanosi se neizmjerna šteta kako društву Agrokor d.d., tako i njegovim vjerovnicima, dioničarima, dioničarima povezanih društava. Svaki dan odlaganja odluke omogućava daljnje samovoljno postupanje izvanrednog povjerenika koje je lišeno bilo kakve sudske kontrole ili kontrole od strane vjerovnika. Navedeno omogućava znatne zlouporabe, kako po pitanju samovoljnog namirenja dijela određenih vjerovnika, a na štetu drugih vjerovnika, tako i po pitanju upravljanja imovinom koncerna i trošenja novčanih sredstava. Ukoliko izostane žurna reakcija Ustavnog suda, šteta će, nažalost, biti nepopravljiva.

Slijedom navedenog, Predlagatelji ustraju u svom prijedlogu i umoljavaju Ustavni sud Republike Hrvatske da udovolji ovom zahtjevu za žurno postupanje i u najkraćem razumnom roku: (i) sukladno odredbi čl. 38. Ustavnog zakona, pokrene postupak za ocjenu suglasnosti Zakona s Ustavom i Konvencijom; (ii) sukladno odredbi čl. 45. Ustavnog zakona privremeno obustavi izvršenje svih pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na osnovi Zakona, i to u vremenskom periodu do donošenja odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske o nesuglasnosti Zakona s Ustavom i Konvencijom, te (iii) sukladno odredbi čl. 55. Ustavnog zakona ukine Zakon nakon što provede postupak i utvrdi da Zakon nije suglasan s Ustavom i Konvencijom.

**Prelagatelji:
po punomoćnicima:**

³³ Čl. 19. st. 8. Stečajnog zakona

Prilog:

Punomoći za zastupanje Predlagatelja